

УДК 336:338.43

Б. С. Шулюк,
д. е. н., професор, професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8692-1983>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.7.6

СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

B. Shuliuk,
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Finance named after S. I. Yuriy, West Ukrainian National University

STRATEGIC IMPERATIVES FOR ENSURING THE FINANCIAL STABILITY OF THE AGRICULTURAL SECTOR AMID WARTIME TURMOIL AND POST-WAR MODERNIZATION

У статті досліджено особливості формування фінансової стійкості аграрного сектору України. Проведено аналіз динаміки капітальних інвестицій у сфері сільського, лісового та рибного господарства, структури пасивів підприємств галузі та їх фінансових результатів. Визначено основні тенденції інвестиційної активності, зокрема суттєве скорочення інвестицій у період початку повномасштабної війни та поступове відновлення їх обсягів у наступні роки. Обґрунтовано, що руйнування виробничої інфраструктури, порушення логістичних і експортних маршрутів, зростання транспортних та фінансових витрат, обмежений доступ до довгострокового кредитування і висока невизначеність економічного середовища суттєво впливають на фінансову стабільність аграрних підприємств. Встановлено домінування власного капіталу у структурі фінансових ресурсів та недостатню диверсифікацію інвестиційних потоків між підгалузями аграрного сектору. Доведено необхідність формування комплексної системи фінансової підтримки аграрної сфери, розвитку інституційних механізмів стимулювання інвестицій, удосконалення фінансової інфраструктури та впровадження ефективних інструментів управління ризиками.

This article examines the characteristics of the formation and maintenance of financial stability in Ukraine's agricultural sector amid military instability and the prospects for post-war economic modernization. It analyzes current trends in the sector's development, taking into account the impact of military risks, macroeconomic instability, and transformational processes in the national economy. Significant attention is devoted to analyzing the dynamics of capital investments in agriculture, forestry, and fisheries, which made it possible to identify the main trends in investment activity and reveal structural imbalances in the distribution of investment resources among the sub-sectors of the agricultural sector. It was found that the largest share of investments is consistently directed toward agriculture, while other subsectors are characterized by a significantly lower level of investment support.

The structure of liabilities of enterprises in the agricultural sector was examined, which made it possible to assess the ratio of equity to debt capital in the formation of the sector's financial resources. It was determined that, under conditions of military and economic instability, enterprises primarily rely on the use of their own financial resources, which contributes to the growth of financial autonomy but simultaneously limits the possibilities for implementing large-scale investment projects. The financial performance of enterprises in the agricultural sector was analyzed, revealing significant fluctuations in profitability indicators and the proportion of loss-making enterprises under the influence of crisis-related economic and military factors.

It has been established that the key factors undermining the financial stability of agricultural enterprises include the destruction of production infrastructure, disruptions to logistics and export routes, rising transportation costs, inflationary pressures, and limited access to long-term credit. Based on the analysis, strategic directions for strengthening the financial stability of the agricultural sector have been identified, including the creation of a multi-level system of financial support for the industry, the development of mechanisms for state guarantees and risk insurance, the expansion of access to investment resources, and the promotion of technological modernization. Implementing these proposed approaches will help improve the financial stability of the agricultural sector and create the conditions for its sustainable development during Ukraine's post-war recovery.

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансові ресурси, аграрний сектор, інвестиції, фінансові результати підприємств, державна фінансова підтримка, кредитування, фінансове планування, фінансове регулювання, людський капітал.

Key words: financial stability, financial resources, agricultural sector, investments, corporate financial performance, government financial support, lending, financial planning, financial regulation, human capital.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах воєнних, економічних та інституційних викликів фінансова стійкість аграрного сектору України набуває пріоритетного значення. Порушення виробничих зв'язків, обмеження доступу до фінансових ресурсів і зростання невизначеності господарського середовища актуалізують проблему забезпечення стабільного функціонування аграрних підприємств. У цьому контексті особливого значення набуває пошук ефективних механізмів формування та використання фінансових ресурсів, здатних підтримати безперервність виробництва та адаптацію галузі до кризових умов.

Проблематика фінансової стійкості аграрного сектору пов'язана з необхідністю вирішення важливих наукових і практичних завдань, зокрема удосконалення фінансового механізму розвитку галузі, підвищення ефективності державної підтримки та розширення доступу до інвестиційних ресурсів. Водночас виникає потреба у розробці нових підходів до управління фінансовими ризиками, враховуючи специфіку воєнного стану та післявоєнного відновлення. Науковий інтерес зосереджується на формуванні комплексних моделей фінансового забезпечення, які поєднують інструменти державного регулювання та міжнародну фінансову допомогу.

Практичний аспект досліджуваної проблеми полягає у необхідності забезпечення продовольчої безпеки держави, підтримки експор-

тного потенціалу та відновлення економічної активності сільських територій. Це вимагає формування стратегічних пріоритетів розвитку аграрного сектору, спрямованих на підвищення його фінансової спроможності, інвестиційної привабливості та стійкості до зовнішніх шоків. Відтак дослідження фінансової стійкості аграрного сектору має важливе значення як для розвитку економічної науки, так і для обґрунтування ефективної державної політики у сфері аграрної економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед сучасних наукових досліджень вагоме місце займають праці, присвячені фінансовому забезпеченню аграрного сектору. Проблеми функціонування аграрного сектору в умовах воєнного стану розглядаються у працях Я. Коханюка, де акцентується увага на економічній стійкості та структурній модернізації галузі [3]. М. Негрей, А. Тараненко та І. Костенко аналізують сучасні виклики розвитку аграрної сфери та визначають перспективи її відновлення [7].

Окремі аспекти фінансової стійкості аграрних підприємств досліджують О. Радченко, Д. Стріховський та С. Леонтович, які обґрунтовують вплив воєнних факторів на фінансовий механізм галузі [8]. Д. Тітов і В. Олексієнко підкреслюють значення фінансового забезпечення для підтримання продовольчої безпеки держави [10]. Г. Кузьменко та А. Телендій акцентують увагу на наслідках руйнування виробничої інфраструктури та ролі державного

управління у відновленні аграрного сектору [5].

Питання адаптації аграрної економіки до умов нестабільності висвітлюють у роботах Д. Крисанов, О. Драган та К. Ткаченко, які визначають необхідність трансформації підходів до управління галуззю [4]. Л. Демиденко та Ю. Наконечна обґрунтовують важливість залучення міжнародної підтримки для зміцнення фінансової стійкості аграрного сектору [1].

Незважаючи на значну кількість наукових праць, недостатньо дослідженими залишаються питання формування комплексної системи фінансової стійкості аграрного сектору в умовах воєнної турбулентності та післявоєнного відновлення, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті полягає у розкритті факторів, що визначають фінансову стійкість аграрних підприємств, оцінці їх фінансового стану та ресурсного потенціалу, а також у формулюванні науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового управління та стабілізації функціонування галузі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аграрний сектор України в умовах війни функціонує в нестабільному середовищі, яке руйнує виробничу інфраструктуру та суттєво модифікує економічні, фінансові й соціальні процеси. В таких умовах ключовим фактором розвитку згаданого сектору є забезпечення фінансової стійкості підприємств, відновлення

продовольчої безпеки та підтримки національної економічної стабільності. Як зазначають науковці, "фінансове забезпечення аграрного сектору в умовах воєнного стану є критично важливим для підтримання продовольчої безпеки країни та забезпечення доходів значної частини населення" [10, с. 2]. Війна не лише загострила існуючі структурні проблеми, але й виявила нові вразливості, що вимагають впровадження системних підходів до управління ризиками та стратегічного планування розвитку аграрного сектору. Водночас у наукових дослідженнях підкреслюється, що аграрний сектор України, попри воєнні виклики та структурні трансформації, залишається одним із ключових драйверів економічної стабільності та валютних надходжень держави [3, с. 183].

Крім того, сучасні трансформаційні процеси супроводжуються зростанням рівня нестабільності функціонування аграрної економіки. Як зазначають дослідники, "хаотичний розвиток став нині постійною характеристикою функціонування різних країн, системних утворень та економічних акторів" [4, с. 47], що зумовлює появу нових викликів для забезпечення стійкості агропродовольчого комплексу та потребує адаптації фінансових механізмів управління в умовах посилення економічної турбулентності.

Важливим індикатором стану та перспектив розвитку аграрного сектору є динаміка капітальних інвестицій. Вони відображають рівень довіри інвесторів, фінансову спроможність підприємств до модернізації виробництва та можливості відновлення інфраструктури. Відтак дані табл. 1 щодо обсягів капітальних

Таблиця 1. Динаміка обсягу капітальних інвестицій у сфері сільського, лісового та рибного господарства

№ п/п		Роки					
		2015	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг, млн грн	29310	50189	67993	49612	63849	79130
	частка в загальній сукупності, %	97,2	99,0	97,2	96,4	97,6	98,2
2.	Лісове господарство та лісозаготівлі, млн грн	789	460	1413	1463	1204	1329
	частка в загальній сукупності, %	2,6	0,9	2,0	2,8	1,8	1,6
3.	Рибне господарство, млн грн	56	31	544	364	379	129
	частка в загальній сукупності, %	0,2	0,1	0,8	0,7	0,6	0,2
4.	Всього, млн грн	30155	50680	69950	51439	65432	80588
	Загальна сукупність, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: складено автором на основі джерела [2].

інвестицій у сфері сільського, лісового та рибного господарства демонструють загальні тенденції інвестиційної активності в галузі впродовж 2015—2024 років.

Аналіз наведених даних свідчить про загальну тенденцію зростання капітальних інвестицій у аграрному секторі України в довгостроковій перспективі. Так, у 2015 р. загальний обсяг інвестицій становив 30155 млн грн, у 2020 р. він зріс до 50680 млн грн, а у 2021 р. досяг 69950 млн грн. Проте у 2022 році, в умовах повномасштабної війни, відбулося суттєве скорочення інвестиційної активності — до 51439 млн грн. Зниження пояснюється воєнними ризиками та загальною економічною нестабільністю, оскільки повномасштабне вторгнення спричинило зростання невизначеності для інвесторів і призвело до відтермінування або скасування інвестиційних проєктів в аграрному секторі. У наступні роки спостерігається поступове відновлення інвестицій: у 2023 р. їх обсяг становив 65432 млн грн, а у 2024 р. зріс до 80588 млн грн, що є найвищим показником за досліджуваний період.

Найбільша частка інвестицій стабільно спрямовується у сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг. У 2015 р. вона становила 97,2%, у 2020 р. — 99,0%, у 2021 р. — 97,2%, у 2022 р. — 96,4%, у 2023 р. — 97,6%, а у 2024 р. — 98,2%. Це свідчить про домінуючу роль сільськогосподарського виробництва у структурі інвестицій галузі. Водночас така концентрація фінансових ресурсів вказує на недостатню диверсифікацію інвестиційних потоків між підгалузями аграрного сектору.

Інвестиції у лісове господарство та лісозаготівлі мають значно менші обсяги та характеризуються нестабільною динамікою. У 2015 р. вони становили 789 млн грн, у 2020 р. зменшилися до 460 млн грн, а у 2021 р. зросли до 1413 млн грн. У 2022 р. показник дещо збільшився до 1463 млн грн, проте у 2023 р. знизився до 1204 млн грн, а у 2024 р. становив 1329 млн грн. Частка цієї підгалузі у загальному обсязі інвестицій коливається від 0,9% до 2,8%, що свідчить про відносно обмежений інвестиційний потенціал лісового господарства.

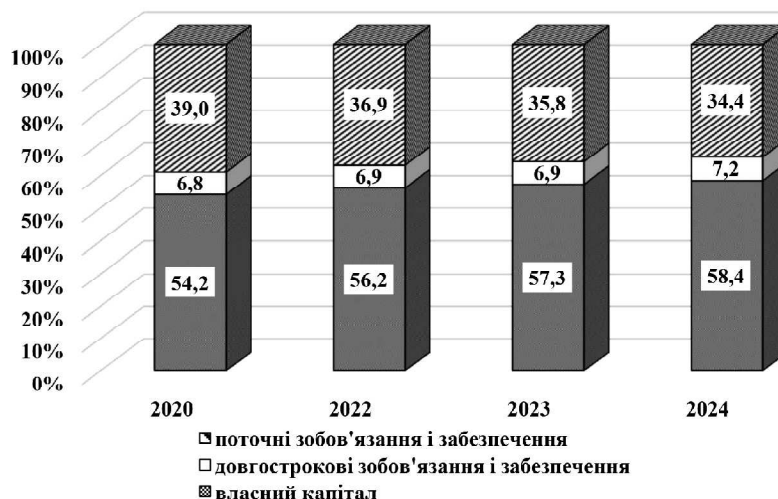
Інвестиції у рибне господарство є найменшими серед усіх підгалузей. У 2015 р. їх обсяг становив 56 млн грн, у 2020 р. — 31 млн грн. У 2021 р. відбулося різке зростання до 544 млн грн, однак у 2022 р. показник знизився до 364 млн грн, у 2023 р. становив 379 млн грн, а у 2024 р. скоротився до 129 млн грн. Частка рибного господарства у загальній структурі інвес-

тицій не перевищує 0,8%, що свідчить про недостатній рівень інвестиційної привабливості цієї сфери.

Аналіз інвестиційної динаміки дозволяє визначити кілька ключових тенденцій і проблем. По-перше, воєнні умови спричинили різке падіння інвестицій у 2022 році та підвищили загальний рівень ризику для інвесторів. По-друге, структура капітальних вкладень залишається надмірно концентрованою у первинному сільськогосподарському виробництві, що обмежує розвиток інших підгалузей аграрної економіки. По-третє, нерівномірність інвестиційної активності у різні роки ускладнює довгострокове фінансове планування підприємств та реалізацію масштабних інвестиційних проєктів. У цих умовах важливим завданням державної політики є створення стабільного інвестиційного середовища, розширення доступу до фінансових ресурсів і стимулювання інвестицій у суміжні галузі, зокрема переробку, логістику та інноваційні технології в аграрному секторі.

Водночас зниження інвестиційної активності та зростання ризиків значною мірою зумовлені прямими наслідками воєнних дій, що призвели до суттєвих матеріальних втрат у аграрному секторі. Однією з головних проблем є фізичне руйнування виробничих активів та інфраструктури. Пошкодження техніки, елеваторів, складів, тваринницьких комплексів, водогосподарських і зрошувальних систем створює суттєвий інвестиційний розрив. Частина земельного фонду виявилася заміованою або окупованою, що призводить до обмеженого використання земель і необхідності додаткових витрат на розмінування, відновлення ґрунтового потенціалу та переміщення виробничих процесів у безпечніші регіони. Як підкреслюють Г. Кузьменко та А. Телендій, війна спричинила масштабні руйнування сільськогосподарських угідь, фермерських господарств, зерносховищ і транспортної інфраструктури, що значно ускладнило виробництво та транспортування аграрної продукції [5, с. 22].

Втрата цих активів і територій супроводжується збільшенням логістичних витрат, падінням обсягів виробництва та скороченням рентабельності господарств. Крім цього, спостерігається знецінення оборотного капіталу, що створює додаткове фінансове навантаження на підприємства та підвищує ризик дефіциту ліквідності. У таких умовах особливого значення набуває аналіз структури джерел фінансування діяльності аграрних підприємств, яка

Рис. 1. Структура пасивів підприємств в сфері сільського, лісового та рибного господарства

Джерело: побудовано автором на основі джерела [9].

відображає рівень їх фінансової стійкості та залежність від залучених ресурсів (рис. 1).

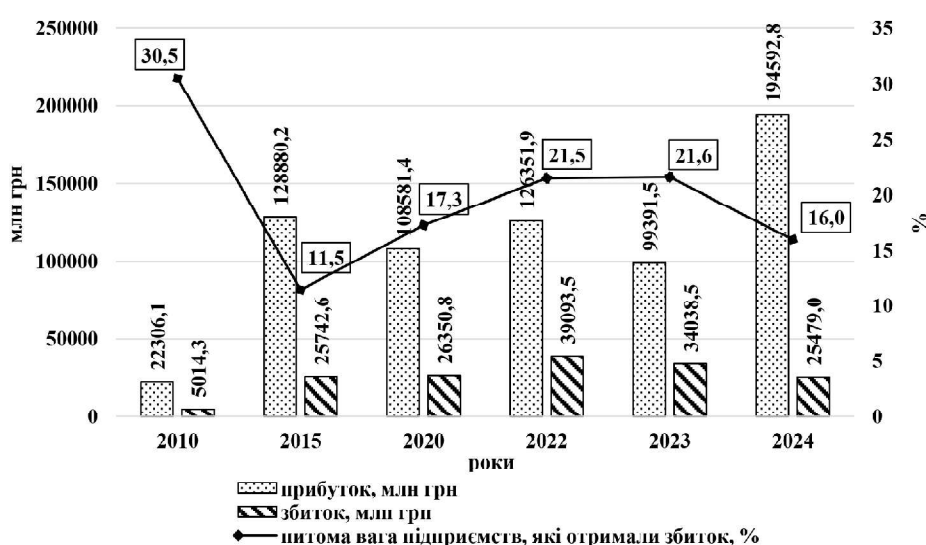
Аналіз структури пасивів свідчить про домінування власного капіталу у формуванні фінансових ресурсів підприємств галузі. Його частка у 2020 році становила 54,2 %, у 2022 році зросла до 56,2 %, у 2023 році — до 57,3 %, а у 2024 році досягла 58,4 %. Поступове зростання питомої ваги власного капіталу свідчить про підвищення фінансової автономії підприємств та орієнтацію на використання внутрішніх джерел фінансування в умовах воєнної та економічної нестабільності.

Частка довгострокових зобов'язань і забезпечень протягом досліджуваного періоду залишається відносно низькою та характеризується незначними коливаннями. У 2020 році вона становила 6,8 %, у 2022 році — 6,9 %, у 2023 році

збереглася на рівні 6,9 %, а у 2024 році дещо зросла до 7,2 %. Така ситуація свідчить про обмежений доступ аграрних підприємств до довгострокових кредитних ресурсів, що стримує реалізацію масштабних інвестиційних проєктів та модернізацію виробництва.

Водночас частка поточних зобов'язань і забезпечень має тенденцію до поступового зниження. Якщо у 2020 році вона становила 39,0 %, то у 2022 році скоротилася до 36,9 %, у 2023 році — до 35,8 %, а у 2024 році — до 34,4 %. Зменшення питомої ваги короткострокових зобов'язань може свідчити про певне зниження боргового навантаження та більш обережну фінансову політику підприємств в умовах підвищених економічних ризиків.

Структура пасивів підприємств аграрного сектору характеризується поступовим зміцненням ролі власного капіталу

Рис. 2. Фінансові результати до оподаткування підприємств в сфері сільського, лісового та рибного господарства

Джерело: побудовано автором на основі джерела [9].

та одночасним скороченням частки поточних зобов'язань. Водночас низький рівень довгострокових фінансових ресурсів свідчить про потребу у розширенні можливостей довгострокового кредитування та інвестиційної підтримки розвитку галузі.

Окрім аналізу структури пасивів, важливим показником фінансового стану аграрних підприємств є їх прибутковість та рівень збитковості. Дані про фінансові результати підприємств за 2010—2024 рр. зображені на рис. 2.

Дані свідчать про значні коливання обсягів прибутку підприємств у різні роки, що відображає вплив економічної та воєнної нестабільності на фінансові результати галузі. Найбільший прибуток спостерігається у 2024 році — 194592,8 млн грн, що свідчить про відновлення ефективності господарювання після періоду воєнних втрат.

Збитки підприємств, хоча у 2024 році зменшилися порівняно з попереднім періодом, залишаються суттєвими, що підкреслює високий рівень ризиків для окремих суб'єктів господарювання. Питома вага збиткових підприємств коливається від 11,5 % у 2015 році до 21,6 % у 2023 році, демонструючи періоди посилення фінансової нестійкості на тлі кризових подій.

Таким чином, фінансові результати аграрних підприємств підтверджують, що, незважаючи на загальне відновлення та зростання прибутку у 2024 році, сектор залишається вразливим до зовнішніх шоків. Це підкреслює необхідність ефективного управління ризиками та державної підтримки для стабілізації фінансового стану підприємств.

Порушення традиційних експортних маршрутів ще більше загостило проблему фінансової нестабільності аграрних підприємств. Наразі ключові вітчизняні чорноморські порти змушені працювати в умовах підвищеної небезпеки та постійної загрози обстрілів, що перешкоджає повноцінному експорту аграрної продукції [6, с. 70]. Заблоковані морські шляхи, подорожчання транспортування та страхування вантажів, затримки у валютних надходженнях формують нерівномірні грошові потоки, що обмежує можливість своєчасного фінансування виробничих циклів. У зв'язку з цим, як зазначають Л. Демиденко та Ю. Наконечна, "очевидною стала необхідність залучення міжнародних організацій до гарантування безпеки експорту продуктів агропромислового комплексу" [1, с. 53].

Одночасне зростання витрат на обслуговування кредитів і обмежена доступність довгострокового фінансування стримують модернізацію та реалізацію інвестиційних проєктів. Волатильність валютного курсу та інфляційні коливання підвищують невизначеність фінансового планування, а недостатньо розвинене страхування воєнних ризиків і гарантійні механізми створюють додаткові бар'єри для залучення інвестицій. Фінансова криза в аграрному секторі України, спричинена війною, вимагає розробки достатніх фінансових ресурсів та ефективного управління фінансовими потоками [8, с. 50].

Сировинна орієнтація українського експорту додає сектору структурної вразливості. Низька частка переробки та обмежена інтеграція у глобальні ланцюги доданої вартості формують високу залежність від коливань світових цін і політичних ризиків на зовнішніх ринках. Демографічні втрати, трудова міграція та мобілізаційні процеси поглиблюють дефіцит кваліфікованих кадрів, що потребує додаткових інвестицій у автоматизацію та навчання персоналу, підвищуючи фінансове навантаження на підприємства.

У таких умовах пріоритети зміцнення фінансової стійкості формуються на основі комплексного підходу, який поєднує короткострокові стабілізаційні заходи з довгостроковими стратегічними інвестиціями. Важливу роль відіграє розширення доступу аграрних підприємств до фінансових ресурсів через програми пільгового кредитування, застосування державних гарантій, компенсацію відсоткових ставок та розвиток механізмів портфельного страхування кредитних ризиків. Науковці також підкреслюють необхідність розробки та впровадження комплексних заходів щодо створення нових робочих місць та розвитку соціальної інфраструктури сільських територій [7, с. 8], що сприятиме не лише економічному відновленню, а й соціальній стабільності у регіонах.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

З огляду на проведений аналіз, стратегічне забезпечення фінансової стійкості аграрного сектору в умовах воєнної турбулентності та післявоєнної трансформації потребує впровадження комплексних інституційних та фінансово-економічних рішень, спрямованих на формування стабільного інвестиційного середовища та підвищення адаптивності підприємств до зовнішніх ризиків.

Одним із ключових напрямів має стати формування багаторівневої системи фінансової підтримки аграрного сектору, що поєднуватиме інструменти державної політики, ресурси міжнародних фінансових інституцій та механізми приватного інвестування. Важливим елементом такої системи є створення ефективних інструментів гарантування інвестицій, здатних зменшити ризики вкладення капіталу в умовах воєнної нестабільності та стимулювати притік інвестиційних ресурсів у галузь. Варто зауважити, що інвестиційно привабливими для підприємницьких структур є саме ті проєкти,

які передбачають бюджетну підтримку [11, с. 41], оскільки така підтримка дає змогу покращити фінансування суспільно необхідних проєктів та зробити їх привабливими для здійснення інвестиційних вкладень суб'єктами підприємницької діяльності [12, с. 166].

Водночас пріоритетного значення набуває формування сучасної фінансової інфраструктури аграрного сектору, що передбачає розвиток спеціалізованих фінансових інститутів, інвестиційних платформ та інструментів довгострокового фінансування, орієнтованих на підтримку інноваційних і технологічних проєктів у сільському господарстві. Це сприятиме підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів і забезпеченню сталого економічного розвитку галузі.

Важливою передумовою зміцнення фінансової стійкості є також посилення інституційної спроможності держави у сфері регулювання аграрного ринку. Йдеться про вдосконалення механізмів стратегічного планування розвитку аграрного сектору, підвищення прозорості фінансових потоків, а також запровадження ефективних інструментів моніторингу та управління галузевими ризиками.

Окремого значення набуває розвиток людського капіталу та інноваційного потенціалу аграрної сфери. Підвищення рівня професійної підготовки кадрів, стимулювання наукових досліджень і впровадження результатів аграрної науки у виробництво створюватиме передумови для технологічного оновлення галузі та підвищення її конкурентоспроможності.

Отже, перспективами подальших розвідок у даному напрямі є вдосконалення багаторівневої системи фінансової підтримки аграрного сектору, розвиток сучасної інвестиційної та фінансової інфраструктури, підвищення інституційної спроможності держави у регулюванні аграрного ринку, стимулювання людського капіталу та інноваційного потенціалу галузі, а також моделювання сценаріїв післявоєнного відновлення для формування стійкої, конкурентоспроможної та технологічно оновленої моделі розвитку аграрної економіки України.

Публікацію підготовлено у рамках виконання Науково-дослідної роботи на тему: "Інформаційно-комунікаційні технології для підвищення продуктивності та залученості людського капіталу в агросфері" (державний реєстраційний номер 0125U000008).

Література:

1. Демиденко Л., Наконечна Ю. Фінансова стійкість аграрного сектору економіки України в умовах воєнного стану. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2023. № 1 (222). С. 48—55.
2. Капітальні інвестиції. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications/kapitalni-investytsiyi> (дата звернення: 19.03.2026).
3. Коханюк Я. Аграрний сектор України у період війни та відновлення: економічна стійкість і структурна модернізація. Актуальні проблеми економіки. 2025. № 10 (292). С. 182—190.
4. Крисанов Д. Ф., Драган О. О., Ткаченко К. В. Аграрний сектор економіки України в умовах посилення турбулентності. Економіка та управління АПК. 2022. № 2. С. 47—66.
5. Кузьменко Г. О., Телендій А. А. Вплив війни на аграрний сектор України: виклики та роль державного управління у відновленні галузі. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. Т. 35 (74), № 5. С. 22—29.
6. Людвенко Д. В., Матвієнко А. П. Трансформація аграрного сектору України в умовах дії воєнного стану та перспективи його повоєнного відновлення. Агросвіт. 2025. № 22. С. 69—76.
7. Негрей М. В., Тараненко А. А., Костенко І. С. Аграрний сектор України в умовах війни: проблеми та перспективи. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1474/1420> (дата звернення: 12.03.2026).
8. Радченко О. Д., Стріховський Д. М., Леонтович С. П. Вплив воєнного стану на розвиток фінансового механізму аграрного сектору України. Економіка АПК. 2022. Vol. 29, № 5. С. 47—56.
9. Статистичний щорічник України за 2024 рік / за редакцією А. В. Макаручука. Державна служба статистики України. 2024, 272 с.
10. Тітов Д., Олексієнко В. Фінансове забезпечення аграрного сектору України в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 63. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4177/4108> (дата звернення: 10.03.2026).
11. Шулюк Б. С. Дискусійні питання сутності фінансового інструментарію державно-приватного партнерства та проблеми його використання в Україні. Світ фінансів. 2022. Вип. 1 (70). С. 36—48.

12. Шулюк Б. С. Розвиток фінансового механізму державно-приватного партнерства в Україні. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 434 с.

References:

1. Demydenko, L. and Nakonechna, Yu. (2023), "Financial sustainability of the agricultural sector of Ukraine's economy under martial law", *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vol. 1 (222), pp. 48—55.

2. State Statistics Service of Ukraine (2026), "Capital investments", available at: <https://stat.gov.ua/uk/publications/kapitalni-investytsiyi> (Accessed 19 March 2026).

3. Kokhaniuk, Ya. (2025), "Agricultural sector of Ukraine during war and recovery: economic resilience and structural modernization", *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 10 (292), pp. 182—190.

4. Krysanov, D. F. Dragan, O. O. and Tkachenko, K. V. (2022), "Agricultural sector of Ukraine under increasing turbulence", *Ekonomika ta upravlinnia APK*, vol. 2, pp. 47—66.

5. Kuzmenko, H. O. and Telendii, A. A. (2024), "The impact of war on the agricultural sector of Ukraine: challenges and the role of public administration in recovery", *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: Publichne upravlinnia ta administruvannya*, vol. 35 (74), no. 5, pp. 22—29.

6. Liudvenko, D. V. and Matviienko, A. P. (2025), "Transformation of the agricultural sector of Ukraine under martial law and prospects for post-war recovery", *Ahrosvit*, vol. 22, pp. 69—76.

7. Nehrei, M. V. Taranenko, A. A. and Kostenko, I. S. (2022), "Agricultural sector of Ukraine during war: problems and prospects", *Ekonomika ta suspilstvo*, [Online], vol. 40, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1474/1420> (Accessed 12 March 2026).

8. Radchenko, O. D. Strikhovskiy, D. M. and Leontovych, S. P. (2022), "The impact of martial law on the development of the financial mechanism of the agricultural sector of Ukraine", *Ekonomika APK*, vol. 29, no. 5, pp. 47—56.

9. State Statistics Service of Ukraine (2024), *Statistical Yearbook of Ukraine 2024*, 272 p.

10. Titov, D. and Oleksiienko, V. (2024), "Financial support of the agricultural sector of Ukraine under martial law", *Ekonomika ta suspilstvo*, [Online], vol. 63, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4177/4108> (Accessed 10 March 2026).

11. Shuliuk, B. S. (2022), "Debatable issues of the essence of financial instruments of public-private partnership and problems of their use in Ukraine", *Svit finansiv*, vol. 1 (70), pp. 36—48.

12. Shuliuk, B. S. (2023), *Rozvytok finansovoho mekhanizmu derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini* [Development of the financial mechanism of public-private partnership in Ukraine], ZUNU, Ternopil, Ukraine.

Отримано редакцією журналу / Received: 20.03.26

Процеженовано / Revised: 31.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 09.04.26

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292